

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Bovenbouw Sint-Gertrudis te Landen

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	33928
	Instelling	Bovenbouw Sint-Gertrudis
directeur		Dirk VANDERSTEEN
adres		Molenbergstraat 25 - 3400 LANDEN
telefoon		011-88.17.55
fax		011-88.57.15
e-mail		bovenbouw@kolanden.be
website/URL		http://www.kolanden.be
	Bestuur van de instelling	964981 - VZW Kol-Landen te LANDEN
adres		Molenbergstraat 25 - 3400 LANDEN
	Scholengemeenschap	111344 - SGKSO Oost-Brabant te TIENEN
adres		Ooievaarstraat 33 - 3300 TIENEN
	CLB	114521 - Vrij CLB Tienen te TIENEN
adres		Veldbornstraat 18 - 3300 TIENEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19 september 2011, 20 september 2011, 21 september 2011, 22 september 2011, 23 september 2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	23/09/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	07/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Leander Froidcoeur
	Teamleden	Etienne Gielen Bart Maes Luc Mondelaers
	Deskundige(n) behorend tot de administratie of externe deskundigen	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVoorwaarden?	7
3.1 Bedrijfseconomie in de tweede graad van de studierichting tso Handel	7
3.2 Cultuur- en gedragwetenschappen in de tweede en derde graad en de lesuren 'seminarie humane wetenschappen' in het complementair gedeelte van de derde graad van de studierichting aso Humane wetenschappen	8
3.3 Economie in de studierichtingen van de derde graad aso Economie-moderne talen en Economie-wiskunde	10
3.4 De pool Moderne talen in de studierichtingen aso Latijn-moderne talen en Economie-moderne talen	11
3.5 Nederlands in de tweede graad van de studierichting tso Handel	12
3.6 Wiskunde in de studierichtingen aso Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde	13
3.7 Wiskunde in de studierichtingen van de tweede graad tso Handel en aso Humane wetenschappen en van de derde graad aso Humane wetenschappen, Economie- moderne talen en Latijn-moderne talen	14
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Leerbegeleiding	15
4.2 Evaluatiepraktijk	16
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	17
6.1 Wat doet de school goed?	17
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
6.3 Wat moet de school verbeteren?	18
7. ADVIES	18
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	19

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Bovenbouw Sint-Gertrudis Landen is gelegen in een groene omgeving en beschikt over voldoende ruimte om zowel met klaslokalen als vaklokalen haar onderwijs te organiseren. De school profileert zich als een school met een warm hart en heeft bijzondere aandacht voor leerlingen met een Franstalige achtergrond. De schoolleiding en leraren hechten veel belang aan het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen.

De school kan goede resultaten voorleggen. Dit blijkt uit de gegevens over de attestering alsook uit de resultaten in het vervolgonderwijs. Vanuit het beleid is de aandacht versterkt voor het verzamelen van info over de studieresultaten van oud-leerlingen. Daarnaast bevraagt de school deze afgestudeerden over hun ervaringen inzake de aansluiting met het hoger onderwijs. Deze acties dragen bij tot toenemende reflecties die ook een verankering krijgen in het schoolwerkplan. Zo vormt het evalueren een hoeksteen van dit plan, uitgewerkt in doelen die zijn uitgezet over middellange termijn.

Naast het evaluatiebeleid vormt ook de leerbegeleiding een ankerpunt binnen het schoolwerkplan. Deze beide items maken deel uit van de focus van deze schooldoorlichting. De specifieke gedeeltes van de studierichtingen Handel en Humane wetenschappen in de tweede graad en van Economie-moderne talen, Economie-wiskunde, Humane wetenschappen, Latijn-moderne talen, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde in de derde graad en de vakken van de basisvorming Nederlands en wiskunde vormen de basis van het erkenningsonderzoek.

De leerplanrealisatie van de doorgelichte vakken is voldoende tot zeer goed. In de onderzochte polen is er wel nog wat werk aan het realiseren van de onderzoekscompetentie. De leerlingen beheersen de meeste deelvaardigheden wel, maar het integratieve karakter van deze competentie komt nog te weinig tot uiting. Gelet op de aard van deze tekorten zal dit waarschijnlijk ook voor de niet onderzochte polen het geval zijn.

De leerbegeleiding is nog niet gekaderd in een globale visie met duidelijke concrete doelen en afspraken. Er zijn nog steeds sterke leraargebonden verschillen op het vlak van remediëring. Ondanks de geleverde inspanningen hebben hierdoor niet alle acties een optimaal rendement. De school werkt met een duidelijk getrappt systeem van remediëring, maar brengt de effecten van haar begeleidingsmaatregelen niet systematisch in kaart. Via snelle digitale toegankelijkheid van toetsresultaten en overzichtelijke rapporten wil de school transparant communiceren over de evaluaties. Een andere doelstelling is het van nabij opvolgen van de leerlingen via een leerplangerichte evaluatie met een evenwichtige aandacht voor het bereiken van de verschillende leerplandoelstellingen. Zoals bij de leerbegeleiding is een opvallend sterk punt de aandacht voor zelfreflectie.

Niet alleen op vakgebied voldoet de school aan haar maatschappelijke opdracht, ook pedagogisch neemt ze haar verantwoordelijkheden op. De school staat open voor alle jongeren, ongeacht hun sociale achtergrond, cultuur of levensopvatting. Ze ziet het dan ook als haar plicht om deze leerlingen een gepast begeleidingstraject aan te bieden, met aandacht voor eventuele taalproblemen. De school wil echter meer zijn dan alleen een zorgschool. Daarom streeft ze naar evenwicht tussen onder meer 'niveau' en 'begeleiding', 'discipline' en 'gemoedelijkheid' en tussen 'vakgericht' en 'leerlinggericht'. Het onderwijsleergesprek vormt de dominante didactische werkvorm en in de lessen heerst een aangenaam leerklimaat.

De directie stelt de vakgroepwerking als brug tussen het evaluatiebeleid en de leerbegeleiding. De kwaliteit van de vakgroepen vertoont nog grote verschillen. Dit etaleert zich vooral in de graad van diepgang bij de leerplanstudie. Een beperkt aantal

vakgroepen is al uitgebouwd tot een kritisch forum waar analyse van leerdoelen en het uitzetten van leerlijnen agendapunten vormen. De vakgroepen kunnen op dit vlak veel meer van elkaar leren dan tot op heden het geval is.

De schoolleiding peilt via talrijke gesprekken met zowel individuele leraren als vakgroepen naar inspanningen en vorderingen van gemaakte afspraken over evalueren en leerbegeleiding. Ook via de verdere verfijning van het leerlingvolgsysteem biedt de schoolleiding daartoe stimuli aan. De school heeft reeds behoorlijk geïnvesteerd in de uitbouw van het pedagogische luik van het elektronisch leerplatform. Het gebruik ervan, bijvoorbeeld als instrument voor de leerbegeleiding, kent verschillende snelheden in relatie tot de dynamiek van de vakgroep en tot de motivatie en bereidheid van de individuele leraar. De schoolleiding is er zich van bewust dat het vervolg van dit groeiproces best gefaseerd gebeurt.

De school heeft een visie op haar talenbeleid. De doelstellingen zijn echter niet voldoende concreet en operationeel ontwikkeld zodat de kwaliteit van de uitvoering van het talenbeleid ook niet kan opgevolgd en geëvalueerd worden. De vrij talrijke en waardevolle initiatieven rond talenbeleid worden niet steeds schoolbreed gedragen.

De schoolleiding vertrouwt op de inzet en op de deskundigheid van haar teamleden. Het bespreken van de uitgangspunten van de leerplannen en deze gebruiken om de eigen klaswerking kritisch te analyseren, kan de gelijkgerichte werking en de gezamenlijke doelgerichtheid bevorderen. De school engageert zich om jaarlijks een aantal prioriteiten uit te werken. De vertaling van deze prioriteiten in de praktijk is niet altijd optimaal zodat de nodige diepgang soms ontbreekt. De school kan nog groeien in het gefaseerd uitwerken van welgekozen prioriteiten.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies. Het inspectieteam is ervan overtuigd dat dit schoolteam in staat is om de huidige onderwijskwaliteit te bestendigen en verder uit te bouwen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	gedrags- en cultuurwetenschappen
Graad 2 TSO Handel	Nederlands, wiskunde	bedrijfseconomie
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	wiskunde	economie, specifiek gedeelte moderne talen: Duits, Engels, Frans, Nederlands
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie, wiskunde

Graad 3 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	gedrags- en cultuurwetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	wiskunde	specifiek gedeelte moderne talen: Duits, Engels, Frans, Nederlands
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde		wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde		wiskunde

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Bedrijfseconomie in de tweede graad van de studierichting tso Handel

Voldoet

Motivering

- Hoewel de klasgemiddelden vrij laag zijn, behalen de meeste leerlingen een voldoende resultaat. Leerlingen met een tekort voor bedrijfseconomie hebben voor meerdere vakken een tekort.
- Globaal beschouwd voldoet de leerplanrealisatie. De meeste leerplandoelstellingen worden voldoende diepgaand gerealiseerd. Vorig schooljaar zijn enkele leerplandoelstellingen door tijdsgebrek niet aangereikt. Dat was meer bepaald het geval voor de doelstellingen die verband houden met de boekhouding als beleidsinstrument voor de bedrijfsleiding. Bij de studie van de boekhoudkundige verrichtingen legt het leerplan het gebruik van een didactisch boekhoudpakket op. Of dit voldoende regelmatig gebeurde, kan niet worden aangetoond. Het project dat in beide jaren van de tweede graad uitgevoerd wordt, mist door de te beperkte koppeling aan de leerplaninhouden nog de nodige diepgang.
- Het dagelijks werk bepaalt voor 40% het puntentotaal. Op enkele taken na worden vooral lesoverhoringen en controletoeetsen in rekening gebracht. Er wordt in voldoende mate getoetst. Alle lesoverhoringen en controletoeetsen worden schriftelijk verbeterd. Waar dit aangewezen is, gebeurt dit klassikaal. In de andere gevallen verbeteren de leerlingen zichzelf.
- Jaarlijks zijn er drie examens. Op de meeste examens treffen de leerlingen wel een puntenverdeling aan op het niveau van de hoofdvragen, maar niet op dit van de deelvragen. Bij de puntenverdeling wegen sommige vragen onevenredig sterk door in het totaal. Zo worden in het eerste examen van het eerste jaar de helft van de punten toegekend aan boekhoudkundige verrichtingen, terwijl die tijdens het eerste trimester slechts een relatief beperkt aantal lestijden in beslag nemen. In het laatste examen van het tweede jaar nemen de eindejaarsverrichtingen eveneens de helft van de punten voor hun rekening terwijl zij door tijdsgebrek nauwelijks ingeoeft werden. Net op deze vragen behaalt een kleine helft van de leerlingen een tekort. De examenvragen zijn gebaseerd op de onderwerpen die in

het leerboek behandeld worden. Maar soms gaat het leerboek verder dan wat het leerplan oplegt. Door deze uitbreidingen in de vraagstelling te betrekken, worden leerlingen onterecht afgerekend op andere dan de door het leerplan gestelde eisen. Andere vragen peilen dan weer naar minder belangrijke parate kennis. Ook zijn er vragen waarbij gebruik wordt gemaakt van een context. Vaak staan de antwoorden letterlijk in de geschetste context, waardoor deze vragen meer te maken hebben met begrijpend lezen dan met het testen van een leerplandoelstelling. Kortom, de kwaliteit van de examens is nog voor verbetering vatbaar.

- De evaluatie richt zich op het in kaart brengen van de verworven kennis en vaardigheden. Aan de evaluatie van attitudes wordt nog geen expliciete aandacht besteed.
- In de les heerst een aangenaam leerklimaat. De leerlingen werken taakgericht. Het onderwijsleergesprek vormt de dominante didactische werkvorm. Het lesverloop wordt ondersteund door een digitaal bord. Door gebrek aan ervaring worden de mogelijkheden van dit medium nog niet ten volle benut. Momenteel wordt het vooral aangewend om de door de leerlingen geformuleerde antwoorden te laten noteren in de daartoe voorziene ruimtes van het leerboek.
- Inhaallessen en/of inoefenmateriaal worden aangeboden aan leerlingen die er expliciet naar vragen. In de praktijk gaat maar een kleine groep leerlingen op dit aanbod in. Voor leerlingen die laattijdig instromen, is een inhaalprogramma met daaraan gekoppelde inhaalmomenten uitgewerkt.
- Contacten met collega's van andere scholen die hetzelfde vak geven, zijn er niet. Het ontbreken van deze contacten remt de professionele ontwikkeling af.
- Aan de minimale materiële vereisten is voldaan. De lessen vinden plaats in een lokaal dat uitgerust is met een voldoende aantal computers, een printer en een digitaal bord. Bovendien maakt de inrichting van het lokaal werkvormen als zelfstandig werk en groepswork mogelijk.

3.2 Cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en derde graad en de lesuren 'seminarie humane wetenschappen' in het complementair gedeelte van de derde graad van de studierichting aso Humane wetenschappen

Voldoet

Motivering

- De conclusie is gericht op de vakken cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en de derde graad en op de twee lesuren in het complementair gedeelte van de derde graad die als 'seminarie humane wetenschappen' georganiseerd worden. Met deze uren wil de school immers de leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte van de studierichting Humane wetenschappen ondersteunen.
- De studierichting startte gelijktijdig in het eerste leerjaar van de tweede en van de derde graad in het schooljaar 2009-2010. Deze recente start is er mee de oorzaak van dat in het tweede leerjaar van de tweede en derde graad in zowel cultuur- als gedragswetenschappen een beperkt aantal leerplandoelen niet of met weinig diepgang wordt behandeld. Het team is nog op zoek naar de juiste dosering en timing. Toch kan al een sterke leerplangerichtheid worden aangetoond, zowel via het cursusmateriaal van de leerlingen als door middel van evaluatiedocumenten. De specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen worden dan ook in voldoende mate gerealiseerd.
- In de uren 'seminarie humane wetenschappen' wil men hoofdzakelijk aandacht besteden aan de overkoepelende leerplandoelen. Tijdens deze lesuren worden waardevolle projecten uitgewerkt. Deze projecten zijn gericht op het algemene profiel van de studierichting, maar ze ondersteunen de leerplanrealisatie minder sterk dan bedoeld omdat de relatie met de leerplandoelen niet expliciet wordt nagestreefd.

- Er worden heel wat inspanningen geleverd voor de doelen in verband met de onderzoekscompetentie, maar het rendement is nog niet optimaal. In de tweede graad worden een aantal oefeningen uit het leerboek gemaakt, maar er is nog geen sprake van het trainen van deelcompetenties aan de hand van een leerlijn. In de derde graad gaat het om een combinatie van opdrachten geïntegreerd in beide vakken, oefeningen tijdens het 'seminarie' en een grotere opdracht in het zesde jaar. Via dit 'eindwerk' moeten leerlingen aantonen dat ze de onderzoekscompetentie beheersen. Dit staat echter nog niet op punt. Het team besteedt wel aandacht aan proces- en productevaluatie, maar dit gebeurt onvoldoende doeltreffend. Door het grotendeels verschuiven van het uitvoeren van deze opdracht naar het persoonlijk werk van de leerlingen, is er immers te weinig reële procesevaluatie die gekoppeld is aan begeleiding en feedback. Evaluatie en begeleiding zijn bovendien niet steeds gelinkt aan de deelcompetenties van de onderzoekscompetentie. In een aantal gevallen zijn de onderzoeksvragen niet realistisch of haalbaar. De onderwerpen sluiten niet altijd in voldoende mate aan bij het leerplan. Dit alles verklaart mee het dikwijls zwakke tot middelmatige niveau van de werkstukken.
- Het team hanteert gevarieerde en actieve werkvormen. Het studiemateriaal is goed gestructureerd. Leerboekgericht werken primeert, maar er zijn waardevolle eigen aanvullingen. Het curriculum krijgt dankzij het organiseren van didactische uitstappen en het aanbieden van actuele artikelen of websites een levensecht en eigentijds karakter. Er is een samenhangend aanbod tussen beide vakken van het specifiek gedeelte en via informele afspraken zijn er ook dwarsverbindingen met een aantal vakken van de basisvorming. Het team werkt aan een sterkere samenhang met het 'seminarie humane wetenschappen'. De interactie tussen leraren en leerlingen toont een aangenaam, spontaan en gedisciplineerd klimaat.
- Het team speelt kort op de bal bij het detecteren en remediëren van leerproblemen. Er is specifieke aandacht voor instromers via een instapcursus en een instaptest.
- De evaluatiepraktijk is betrouwbaar en valide. Uit de frequentie van taken en toetsen blijkt dat de beoordeling gebaseerd is op voldoende evaluatiegegevens. De evaluatie is evenwichtig gespreid over alle leerplanonderdelen, met uitzondering van enkele niet behandelde doelen. De opdrachten zijn doordacht en er is een goede verhouding tussen kennis, inzicht en toepassing hoewel in de tweede graad de reproductie van kennis soms domineert. In de derde graad wordt gewerkt met zowel schriftelijke als mondelinge examens en is er expliciete aandacht voor het evalueren van kritisch denken en van het formuleren en onderbouwen van eigen standpunten. Er zijn ook aanzetten tot zelf- en peerevaluatie.
- De schoolleiding stimuleert en ondersteunt het team in de versterking van het profiel van de studierichting. Toch is de materiële ondersteuning voor verbetering vatbaar: het weliswaar ruime vaklokaal heeft nog geen ICT-uitrusting, naslagwerken en vakliteratuur zijn amper aanwezig. De onderwijstijd wordt voor cultuur- en gedragswetenschappen niet maximaal benut door het ontbreken van aaneengesloten lesuren of blokken.
- De aandacht van het team voor de kwaliteit van de opleiding is hoog. Een gezonde dosis zelfkritisch vermogen zorgt voor dynamiek en ontwikkeling. Er is een positieve evolutie in tijd en kwaliteit. Zo maakte het team vorig schooljaar een evaluatie van haar werking met betrekking tot de onderzoekscompetentie en is de bijsturing daarvan al gestart.
- Uit de puntenlijsten blijkt dat de studieresultaten van de leerlingen voor beide vakken behoorlijk tot goed zijn. De studiebekräftiging toont aan dat leerlingen die tegen een B- of een C-attest aanlopen, tekorten hebben op vakken van de basisvorming. Het rendement van de studierichting is nog onbekend aangezien de eerste leerlingengroep pas vorig jaar uitstroomde.

3.3 Economie in de studierichtingen van de derde graad aso Economie-moderne talen en Economie-wiskunde

Voldoet

Motivering

- Vorig schooljaar waren er geen leerlingen met een tekort voor economie in III,1, wel in III,2. Leerlingen met een tekort voor economie behaalden doorgaans voor verschillende vakken een tekort. Terwijl de gemiddelde resultaten in III,1 vrij hoog lagen, waren ze in III,2 eerder laag.
- Grosso modo worden alle leerplandoelstellingen aangereikt. Maar de diepgang is eerder beperkt. De lessen verlopen leerboekgestuurd. Eigen accenten worden niet aangetroffen.
- Een leerlijn voor het ontwikkelen van de onderzoekscompetentie ontbreekt. Zo voeren de leerlingen wel in III,1, maar niet in III,2 een bescheiden onderzoeksopdracht uit. Die neemt de vorm aan van een groepswork. In de voorgelegde onderzoeksopdracht ontbreekt een onderzoeksplan, zijn de onderzoeksvragen eerder oppervlakkig uitgewerkt, is er geen confrontatie met andere standpunten en worden slechts zeer algemene verwijzingen naar de gebruikte bronnen aangetroffen. Kortom, aan de specifieke eindtermen 16, 17 en 18² is maar zeer matig voldaan.
- Volgens de schoolafspraken bepalen overhoringen en taken voor 30% en examens voor 70% het eindresultaat. In de loop van het jaar wordt voldoende vaak getoetst. Jaarlijks zijn er twee examens. Omdat een puntenverdeling ontbreekt, missen de examenopgaven de nodige transparantie. Die is er achteraf evenmin. Bij de verbetering worden immers enkel de afgetrokken punten, maar niet het totaal aantal te behalen punten per vraag vermeld. De moeilijkheidsgraad van de examens is wisselend, maar over het algemeen weinig uitdagend voor sterkere leerlingen. In het onderdeel algemene economie wordt bij de bevraging van sommige thema's nog te weinig nagegaan of de leerlingen zich de analyserende vaardigheden hebben eigen gemaakt die het leerplan van hen verwacht. Voor het onderdeel bedrijfseconomie varieert de vraagstelling van zwak tot behoorlijk. Heel wat examenvragen sluiten aan bij een concrete context. Die contexten bevatten niet altijd een probleem dat de leerlingen moeten oplossen. Vaak staat het verwachte antwoord letterlijk in de tekst. Deze vragen hebben dan ook meer te maken met begrijpend lezen dan met het nagaan of de leerplandoelstelling bereikt is.
- Leraargestuurde didactische werkvormen als het onderwijsleergesprek geven de toon aan bij het aanbrengen van nieuwe leerinhouden. Aangestuurd door het leerboek krijgen ook leeractieve werkvormen af en toe aandacht. Toch ligt de nadruk meer op kennisoverdracht dan op het stimuleren van betekenisgerichte leerprocessen. Dat blijkt ook uit het gebruik van de media. Zij worden hoofdzakelijk door de leraar bediend. Die beschikt over een op het internet aangesloten computer en een grootbeeldprojector in het leslokaal. Slechts 1 à 2 keer per trimester kijken de leerlingen uit naar een computerklas om er zelf ICT-opdrachten uit te voeren. Opdrachten waarbij zij aan de hand van een elektronisch rekenblad een tabel en/of grafiek opstellen, zijn daar niet bij. De remediërende leerbegeleiding uit zich vooral in de klassikale verbetering van controletoeetsen. Ook kunnen leerlingen die de leerstof niet begrijpen, tijdens de middagpauze voor bijkomende uitleg bij hun leraar terecht.
- Hoewel de bereidheid om nascholing te volgen vrij groot is, worden hiervan weinig sporen aangetroffen in de lespraktijk. Mogelijk wordt de vergaarde kennis nuttig aangewend bij de bespreking van de economische actualiteit. De leerlingen krijgen immers de opdracht om de economische actualiteit te volgen en brengen hierover wekelijks verslag uit in de klas.

² Leerplan D/2006/0279/051 blz. 6.

3.4 De pool Moderne talen in de studierichtingen aso Latijn-moderne talen en Economie-moderne talen

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen voor de basisvorming en het specifieke gedeelte van de vakken Nederlands, Engels, Duits en Frans worden in voldoende mate gerealiseerd. De school werkte een algemene visie op het onderwijs moderne talen uit. Tevens werd een aanzet gegeven tot de ontwikkeling van verticale leerlijnen, maar deze leerlijnen werden nog niet geconcretiseerd.
- Over de vakken heen heeft er overleg plaatsgevonden over de realisatie van de specifieke eindtermen (SET), met inbegrip van de SET in verband met de onderzoekscompetentie. Vakoverschrijdend werden de SET verkaveld over de moderne vreemde talen binnen beide leerjaren van de derde graad. Er wordt echter zelden uitgegaan van een onderzoeksprobleem en de onderzoeksopdrachten gaan nog onvoldoende uit van een linguïstisch of literair vraagstuk. De werken van de leerlingen zijn kwalitatief uiteenlopend wat grondigheid en diepgang betreft en de onderzoeken zijn over het algemeen vrij summier of reproducerend van aard.
- Het vak Nederlands zorgt vanuit de basisvorming voor een ondersteunende en coördinerende rol bij de realisatie van de onderzoekscompetentie. Vooral het algemeen concept en het te volgen stappenplan krijgen de nodige aandacht. Vanuit het vak Nederlands wordt eveneens het eindwerkportfolio begeleid. Naast een literatuurportfolio en een persoonlijk ontwikkelingsplan wordt hierin een Europees taalpaspoort opgenomen met een beschrijving van het persoonlijk competentieniveau voor de moderne vreemde talen.
- In de vakken Engels en Duits worden actuele onderwerpen competentiegericht behandeld. Artikels uit tijdschriften of kranten worden als vertrekpunt genomen voor meer complexe taaltaken. Wetenschappelijke teksten met aandacht voor academisch taalgebruik bieden een waardevolle aanvulling. Een inductieve leerstijl staat voorop, waarbij de leerlingen de aspecten van taalbeschouwing via reflectie op het taalgebruik ontdekken.
- In het vak Frans wordt sterk gewerkt vanuit de beschikbare hand- en werkboeken en worden in mindere mate authentieke en actuele teksten gehanteerd. De creativiteit in het omgaan met lesmateriaal is hierdoor beperkt, waardoor de uitdaging voor de leerlingen vaak ontbreekt. Tevens staan de taalbeschouwende aspecten te weinig in functie van de communicatieve vaardigheden. De vakgroep is zich bewust van de noodzaak aan bijsturingen in het aangeboden curriculum. De specifieke eindtermen krijgen een onvoldoende brede invulling.
- In het vak Frans worden de verschillende vaardigheden benaderd, maar sommige communicatieve vaardigheden komen niet voldoende aan bod. Er wordt daarnaast te weinig uitgegaan van opdrachten in relevante contexten die aansluiten bij de leefwereld van de jongeren en de noden van de samenleving.
- De verhouding tussen vaardigheden en kennis/taalbeschouwing enerzijds en de integratie ervan anderzijds worden volgens de leerplanvisie toegepast, maar de evaluatie is niet in alle vakken even competentiegericht uitgewerkt. Het ontbreekt hierbij nog aan overleg over de vakken heen.
- Grammaticale kennis en woordenschat worden in de vakken Engels en Duits overwegend vanuit reële situaties en teksten ingebouwd. In het vak Frans zijn er nog diverse signalen van grammatica en woordenschat die buiten een zinvolle context of als losstaande vertalingen worden aangeboden. Voor de concrete toepasbaarheid wordt woordenschat onvoldoende via functionele en authentieke contexten behandeld. Het valt op dat het beheersingsniveau van de leerlingen sterk uiteenlopend is.
- De minimale materiële uitrusting is niet steeds vlot beschikbaar. Sommige lessen vinden plaats in de beschikbare taalklassen, terwijl andere lessen in klaslokalen zonder

woordenboeken of ander ondersteunend materiaal doorgaan. Voor de integratie van ICT-middelen dient een informatikaal op voorhand gereserveerd te worden. Occasioneel worden vernieuwende digitale werkvormen zoals eTwinning geïntroduceerd.

- Bij de leerlingenbegeleiding ligt vooral de nadruk op studieloopbaanbegeleiding. In een portfolio wordt naast de persoonlijke ontwikkeling en reflectie een overzicht van de talige vaardigheden voor moderne vreemde talen opgenomen. Leerlingen met moeilijkheden worden door de vakleraar bijgewerkt tijdens de middagpauze of kunnen via het digitaal leerplatform van het aangeboden remediërmateriaal gebruik maken. Tijdens de lessen wordt de doeltaal consequent gebruikt.
- Activerende werkvormen en begeleid zelfstandig leren worden vak- en leerjaarafhankelijk opgenomen. Het belang voor leerstrategieën (stappenplan voor opdrachten) komt uitgebreider aan bod dan dat dit voor communicatiestrategieën het geval is.
- Drie schooljaren geleden heeft de school ervoor geopteerd om gespreide evaluatie in te voeren. Vakafhankelijk krijgt deze keuze een meer of mindere procesgerichte invulling. Een aantal evaluatiefiches voor de communicatieve vaardigheden zijn in omloop, maar men is binnen het vakcurriculum of over de vakken heen nog niet tot gelijkgerichte afspraken gekomen. Zelf- en peerevaluatie worden al regelmatig geïntegreerd in het onderwijsleerproces.

3.5 Nederlands in de tweede graad van de studierichting tso Handel

Voldoet

Motivering

- Het leerplanconcept dat voorschrijft dat het schoolvak Nederlands eerder op het *kunnen* dan op het *kennen* moet gericht zijn, is nog voor verdere uitwerking vatbaar. Dit betekent dat de verhoging van de communicatieve vaardigheden niet steeds het vertrekpunt vormt van het curriculum en dat de taalbeschouwing vaak niet in functie van deze vaardigheden staat. Dit komt eveneens en vooral tot uiting in de summatieve evaluatie. Alle leerplancomponenten worden wel behandeld en geëvalueerd, maar de leersituaties sluiten nog niet voldoende aan bij het reële leven van de leerlingen en bij de situaties waarbij ze met taal in contact komen.
- Wat de verwerkingsniveaus betreft benadert de vakgroep nog onvoldoende het structurerende en/of beoordelende niveau. Op structurerend vlak houdt dit in dat de leerling bij elk van de vier vaardigheden in staat is om relevante informatie te selecteren. Het beoordelende niveau gaat nog iets verder: bij elk van de vier vaardigheden kan de leerling tevens laten zien dat hij of zij tegenover het taalproduct een eigen standpunt kan innemen, zodat hij niet alleen de inhoud maar ook de communicatieve situatie naar zijn hand kan te zetten. Bij de literaire competentie wordt wel via de opgelegde huislectuur, in combinatie met een persoonlijke verwerking, een voldoende hoog verwerkingsniveau bereikt.
- Taaltaken waarbij wordt vertrokken van authentiek of eigen taalmateriaal staan nog onvoldoende centraal. Wat de benadering van grammatica, spelling en woordenschat betreft wordt eveneens te weinig vertrokken van de taaltaken van de leerlingen. Het verwerven van inzicht in taalverschijnselen gaat onvoldoende uit van de reflectie op eigen of andermans taalgebruik. De aandacht voor schooltaalwoorden levert wel een positieve bijdrage tot een beheersing van de schoolse instructietaal.
- De leerlingen worden voldoende begeleid en er wordt structureel aandacht besteed aan de mogelijke taal- en leermoeilijkheden. Indien nodig worden compenserende maatregelen uitgewerkt of zijn er mogelijkheden tot remediëring.
- De evaluatie verloopt vrij traditioneel. De bevraging rond de kennis van taalbeschouwende elementen krijgt hierbij zelfs een licht overwicht ten opzichte van de toetsing van de taalvaardigheden. Spelling en woordenschat worden meestal buiten

een zinvolle context bevraagd. De summatieve evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. In een kwaliteitscontrole om de validiteit van de evaluatie te bewaken is nog niet voorzien.

- Mogelijkheden tot ICT-integratie zijn aanwezig na reservatie, maar de aanwending ervan is eerder beperkt. Ondersteunende talige uitrusting (woordenboeken, audio-visuele mogelijkheden) ontbreekt in een aantal lokalen waar de lessen Nederlands plaatsvinden.
- De vakgroep realiseert zich de nood aan een groei in de richting van meer vaardighedsgericht onderwijs en heeft reeds een aantal initiatieven genomen.

3.6 Wiskunde in de studierichtingen aso Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde

Voldoet

Motivering

- In de studierichtingen van de pool wiskunde van de derde graad aso komen de verplichte leerinhoudelijke doelstellingen van het leerplan D/2004/0279/019 voldoende aan bod en voor de verdieping, de uitbreiding en de keuzeonderwerpen is er een passende verdeling over beide leerjaren vastgelegd. De leerlingen maken een eindwerk in het kader van de specifieke eindtermen inzake onderzoekscompetentie. Over het algemeen zijn deze eindwerken van voldoende kwaliteit. Maar het is onduidelijk in welke mate alle vereiste fasen en vaardigheden van de onderzoekscompetentie aan bod komen in de opdracht. Het is ook niet duidelijk hoe deze procesmatige en ook attitudinale factoren worden geregistreerd en in rekening gebracht in de evaluatie. De andere specifieke eindtermen, met inhouden uit algebra, analyse, meetkunde, discrete wiskunde, statistiek en kansrekening en wiskunde en cultuur worden met voldoende diepgang gerealiseerd.
- In alle lesgroepen heerst een gunstig leerklimaat. Door de frontale klasopstellingen overheersen leraargestuurde werkvormen. De leerlingen worden wel regelmatig in het onderwijsleergesprek betrokken. Uit lesobservaties blijkt dat leerlingen voldoende wiskundige taalvaardigheid bezitten. De leerlingennotities zijn over het algemeen verzorgd. Leerlingen kunnen bij de leraren vlot terecht voor eventuele bijkomende uitleg, hetzij in de lessen, hetzij over de middag of na de lessen.
- De algemene eindterm in verband met ICT ³(eindterm 7) en de ICT-verwachtingen in de vakoverschrijdende eindtermen en in de leerplannen worden in voldoende mate gerealiseerd, vooral met het (grafisch) rekentoestel, maar ook met de computer via de aanwezige wiskundesoftware. Voor dit laatste is er wel nog groeimarge. Het digitaal platform van de school wordt door de leraren al uitstekend gebruikt als communicatiemiddel met de leerlingen en voor het uitwisselen van documenten (opdrachten remediëringstaken, feedback, ...). In de leslokalen heeft de school ook een vaste grootbeeldprojector voorzien zodat voor ICT-demonstraties weinig problemen rijzen. De spreiding van de lessen wiskunde is over het algemeen goed.
- De congruentie tussen de leerplanrealisatie en de evaluatie is voldoende. Deze bestaat uit twee luiken: dagelijks werk en examens. Voor dagelijks werk zijn er voldoende frequent toetsen en taken. Uit een analyse van de examens blijkt dat die meestal representatief zijn voor de behandelde leerstof. Qua variatie zijn er voldoende vraagtypes en verschillende moeilijkheidsgraden. De leerlingen krijgen na de toetsen en examens voldoende feedback over hun prestaties met verbetertips. Hoewel in de lessen vaardigheden en attitudes impliciet aan bod komen, worden de vaardigheden niet uitdrukkelijk in de rapportering opgenomen. De vakgroep heeft een beperkte analyse gemaakt van de lagere scores in een aantal groepen, maar concrete ingrepen werden nog niet opgestart.

³ Bij het oplossen van wiskundige problemen functioneel gebruik maken van ICT

- Het hoge studiepeil, vooral op cognitief vlak, draagt significant bij tot de redelijk goede resultaten in het hoger onderwijs van de afgestudeerden uit de pool wiskunde. Toch mag de vakgroep hier niet op zijn lauweren rusten en moeten de leraren oog blijven hebben voor de nieuwe evoluties in het secundair en hoger onderwijs die meer en meer ook niet-cognitieve vaardigheden benadrukken en valideren.

3.7 Wiskunde in de studierichtingen van de tweede graad tso Handel en aso Humane wetenschappen en van de derde graad aso Humane wetenschappen, Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen

Voldoet

Motivering

- In de tweede en derde graad voldoet de leerplanrealisatie voor wiskunde in de basisvorming, maar wel met volgende kanttekeningen.
- In de tweede graad aso en tso gaat er voldoende aandacht naar het algebraïsch en statistisch deel van het leerplan, maar komt het meetkundig deel en vooral ruimtemeetkunde onvoldoende aan bod. Vorig schooljaar werd in de studierichting Handel ⁴ door situationele factoren o.a. het deel over de cirkel niet aangereikt. Vermits de voorgaande jaren dit leerplanitem wel aan bod kwam en ook in de planning voor dit schooljaar is opgenomen, wordt vertrouwen gegeven aan de vakgroep om hiervoor een passende oplossing uit te werken.
- In de studierichtingen van de derde graad aso met drie wekelijkse lestijden⁵ zit in de huidige leerplanrealisatie een te grote nadruk op de verplichte leerstofonderdelen (functieles en statistiek). Hierdoor worden er te weinig lestijden (30 i.p.v. de in het leerplan voorziene 45) besteed aan de keuzeonderwerpen. De vakgroep bezit voldoende professionaliteit om dit tekort weg te werken. De bijkomende vierde lestijd in Humane wetenschappen krijgt een passende invulling.
- De lesgroepen in het aso zijn erg talrijk bevolkt. Door samenzettingen ontstaan er heterogene leerlingengroepen met verschillende interesses voor het vak. Mede hierdoor wordt er erg traditioneel les gegeven. Er wordt ook nog te weinig gewerkt aan het verwerven van leervaardigheden door een voorlopig gebrek aan een eenvormige aanpak van leren leren.
- De visie dat wiskundeonderwijs meer is dan enkel het aankweken van reken- en tekenvaardigheden is zeker wel aanwezig. De vakgroep kan echter niet aantonen dat attitudes en vaardigheden op een gestructureerde manier worden nagestreefd. Voor beide graden zijn er zeker enkele initiatieven, maar globaal is er nog onvoldoende gestructureerde aandacht voor een per studierichting gedifferentieerde leerlijn van actief en zelfstandig leren en van denk- en redeneervaardigheden. De concretisering hiervan doorheen het curriculum varieert te sterk van leraar tot leraar. De verticale samenhang kan beter. Getuige hiervan zijn de soms tegenvallende resultaten, ook op het kerstexamen.
- In de meeste klassen heeft de school een vaste grootbeeldprojector voorzien zodat voor ICT-demonstraties weinig problemen rijzen. De ICT-verwachtingen in de leerplannen worden echter slechts in beperkte mate gerealiseerd. Men doet wel voldoende inspanningen met het grafisch rekentoestel, maar te weinig met andere ICT middelen, zoals software op computers. Voor dit laatste is er zeker nog heel wat groeimarge. Het elektronisch platform wordt leraarafhankelijk ingezet in het leerproces.
- De resultaten voor het vak wiskunde zijn gemiddeld genomen vrij laag, het aantal niet geslaagde leerlingen veeleer aan de hoge kant. De reden voor deze weinig bemoedigende statistieken t.o.v. de andere vakken, ligt deels bij de hoge eisen die de

⁴ Leerplan VVKSO, D/2002/0279/048- deel C

⁵ Leerplan VVKSO, D/2004/0279/021 – deel C

leraars vanuit een terechte zorg voor “niveau”, stellen. Maar iets te vaak is de moeilijkheidsgraad van examens eerder te wijten aan opgaven die het reproductieve geheugen en de rekenvirtuositeit op de proef stellen, dan aan opgaven die dieper inzicht peilen. De evaluatie van basisvaardigheden wordt te zeer vermengd met uitdiepingsvereisten die zelfs niet steeds tot het betreffende leerplan behoren. Het schoolbeleid heeft geen sluitend systeem om lacunes en disproporties in leerplanrealisatie en evaluatie zoals vastgesteld, te bewaken en de vakgroepen hierin op te volgen en zo nodig bij te sturen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De leerbegeleiding is gebaseerd op enkele algemene doelen uit het opvoedingsproject maar is nog niet gekaderd in een globale visie met duidelijke concrete doelstellingen en afspraken. Hierdoor kennen niet alle acties een optimaal rendement, ondanks de energie die eraan wordt besteed.
- De preventieve leerbegeleiding is eerder beperkt, weinig gecoördineerd en daardoor niet voor alle leerlingen even doeltreffend. Er zijn studietips in de agenda. Ook neemt een aantal leraren het initiatief voor het formuleren van vakgebonden studietips. Deze tips zijn echter niet steeds gericht op de vakoverschrijdende eindtermen voor leren leren. Voor de studierichting Humane wetenschappen is er een extra uur ondersteuning Frans en wiskunde in de derde graad.
- De school hanteert een getrappt systeem van remediëring waarmee men beoogt de leerlingen van nabij op te volgen. Wat de eerstelijnszorg betreft, rekent het beleid soms al te sterk op de professionaliteit en inzet van de individuele leraar. Afspraken over remediëring worden verder gemaakt door de begeleidende klassenraad waarna de titularissen de communicatie verzorgen met leerlingen en/of ouders. Bij ernstige en langdurige problemen wordt de cel leerlingenbegeleiding ingeschakeld. De school vangt problemen i.v.m. studiemethode binnen dit systeem voor een deel op in de begeleide avondstudie. Een opvallend sterk punt is de aandacht voor metacognitie: de school hanteert een instrument dat leerlingen helpt te zoeken naar de oorzaken van tegenvallende resultaten. Voor vastgestelde leerproblemen aan het einde van het schooljaar geeft de school heel wat vakantietaken. Deze zijn bedoeld als ondersteuning bij de overgang naar het volgende leerjaar maar gesprekken met leraren tonen aan dat het rendement hiervan niet altijd duidelijk is.
- De school besteedt extra aandacht aan het begeleiden van enkele doelgroepen waarmee ze vrij frequent wordt geconfronteerd. Zo is er opvang van Franstaligen. De school heeft ook een uitgewerkte aanpak voor dyslexie en werkt aan een beleid rond dyscalculie.
- Het leerlingvolgsysteem is sinds twee jaar een middel dat aan belang wint in de school. Het wordt o.m. ingezet om leerproblemen te signaleren en over remediëring te communiceren. Het gebruik ervan is leraarafhankelijk.
- Met uitzondering van een aantal individuele remediëringsinitiatieven genomen door enkele leerkrachten, brengt de school de effecten van haar begeleidingsmaatregelen niet systematisch in kaart.

- Vorig schooljaar ontwikkelde een werkgroep een nieuwe visie op 'leren leren'. Deze visie groeide vooral vanuit een analyse van de schooleigen zwakke punten en speelt in op de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen. Het is de ambitie om vanuit deze visie te komen tot een globaal en coherent actieplan en tot een breed draagvlak voor leren leren en leerbegeleiding. De implementatie zou volgens plan dit schooljaar moeten starten.

4.2 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De school stelt in haar evaluatiebeleid twee algemene doelen voorop. Een eerste doelstelling is het hanteren van evaluatiegegevens als onderbouwing van de leerbegeleiding met het oog op het van nabij opvolgen van de leerlingen. De behaalde scores moeten een bron van informatie zijn voor een snelle remediëring. De studiebekräftiging geeft een indicatie van het feit dat de school hier voor een aantal leerlingen in slaagt: weinig leerlingen lopen tegen een B- of C-atteft aan. Maar bij de leerlingen die wel een dergelijk atteste krijgen, kan de school niet of slechts in algemene bewoordingen een motivering vanuit begeleidingsinitiatieven aantonen.
- Ten tweede wil men transparant communiceren over resultaten. De school realiseert dit onder meer door een snelle digitale toegankelijkheid van toetsresultaten en via overzichtelijke rapporten waar leerlingen aan de hand van percentielen gesitueerd worden. Deze rapporten vermelden ook een evaluatie van gedragsattituden. Rapportcommentaren zijn dikwijls aanmoedigend, in veel gevallen ook aanmanend voor meer inzet en bevatten niet altijd de vakgebonden remediëringsadviezen die men bij sommige rapportcijfers zou kunnen verwachten.
- Het schoolbeleid stuurt de organisatie van de evaluatie aan en licht ze onder meer toe in het schoolreglement aan leerlingen, ouders en personeelsleden. Er zijn onder meer afspraken over de frequentie van rapporteren, over deliberatiecriteria en procedures, over de permanente evaluatie bij een aantal vakken en over het gewicht tussen dagelijks werk en examens. Bij dit laatste valt op dat de school differentieert in het puntengewicht tussen tso en aso, maar niet tussen de tweede en de derde graad. De schoolleiding stelt een leerplangerichte evaluatie voorop met een evenwichtige aandacht voor het bereiken van de verschillende leerplandoelen. De bevindingen van de doorlichting tonen aan dat dit nog niet bij alle vakgroepen het geval is.
- De beoordeling van gedragsattituden en de zelfevaluatie door leerlingen in het laatste jaar wijzen op een brede visie op evalueren. Meer concreet maken deze leerlingen een 'eindwerkportfolio': ze evalueren zichzelf aan de hand van een taalportfolio en van een reflectie in het kader van studiekeuzeoriëntering.
- De visie, procedures en afspraken i.v.m. het deliberatiebeleid zijn bijgestuurd naar aanleiding van een analyse van de attesten. Deze herziening leidde in eerste instantie tot het niet meer toepassen van uitgestelde beslissingen. Andere resultaten van deze recente ontwikkeling zijn nog niet zichtbaar.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De Bovenbouw Sint-Gertrudis Landen profileert zich als een school met een warm hart voor leerlingen zonder daarbij de cognitieve ontwikkeling en de tucht uit het oog te

verliezen. In het opvoedingsproject verwoordden de teamleden dat ze het welbevinden beschouwen als een conditio sine qua non voor een evenwichtige ontwikkeling.

- Door de kleinschaligheid van de school is er voor bepaalde aspecten van het beleid een gedeeld leiderschap, dat vooral gestalte krijgt via de vele informele contacten. De directie zet de te volgen koers uit. Het ondersteunende netwerk (o.a. de verkozen lerarenraad) en de goede verstandhouding tussen de teamleden onderling hebben een gunstige invloed op de schoolontwikkeling. Het pedagogisch project werd geconcretiseerd in een vorm van schoolwerkplan op het elektronisch platform. Vanuit deze visie werden de leefregels voor de leerlingen opgesteld en werden de betrokkenen geïnformeerd en gestimuleerd tot samenwerking.
- De wekelijkse elektronische nieuwsbrief wordt gezien als een belangrijk forum om de gelijkgerichtheid te bevorderen en om beslissingen toe te lichten. Deze worden meestal in consensus genomen. Indien nodig hakt de directeur de knoop door.
- De schoolleiding vertrouwt op de inzet en op de deskundigheid van de teamleden. Via de permanente aanwezigheid bij het hele schoolgebeuren blijft de directeur op de hoogte van de klaswerking. De functiebeschrijving is het uitgangspunt tijdens het functioneringsgesprek. De krachtlijnen van de leerplannen fungeren hierbij als referentiekader om de eigen onderwijspraktijk kritisch te bekijken.
- Door nagenoeg alle toegekende lestijden te besteden aan lesuren heeft de school een erg beperkte omkadering voor zorgfuncties. Mede hierdoor is er minder aandacht voor de pedagogisch-didactische aspecten in de schoolwerking. Opvallend zijn ook de meestal erg grote lesgroepen voor de vakken van de basisvorming.
- De school heeft een visie op haar talenbeleid en op het onderwijs moderne vreemde talen ontwikkeld. Regelmatig worden er voor de personeelsleden initiatieven genomen om de deskundigheid omtrent de concrete toepassingen van het talenbeleid te verhogen. Ondanks de vrij grote aanwezigheid van Franstaligen en leerlingen met taalmoeilijkheden worden de behoeften inzake taalvaardigheid niet systematisch in kaart gebracht. De initiatieven tot remediëring zijn sterk afhankelijk van de individuele inspanningen van een aantal leraars. De school levert inspanningen om de leraars tot de uitwerking en concretisering van een talenbeleid aan te moedigen. Voor een aantal acties ontbreekt het echter nog aan een breed draagvlak.
- De school en vooral de directie is bereid om vernieuwingstrajecten aan te pakken en werkt jaarlijks prioriteiten uit. Het is niet altijd duidelijk hoe deze prioriteiten concreet worden gerealiseerd. Bij de implementatie van vernieuwingen wordt de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) in beperkte mate gehanteerd. Het is een uitdaging voor het team om prioriteiten nog duidelijker af te bakenen en deze met de nodige diepgang uit te werken alvorens een onderwijsvernieuwing op te starten.
- De school verzamelt gegevens waarmee ze de opbrengsten van haar onderwijs kan aantonen. Door de leerlingresultaten in kaart te brengen kunnen er kansen ontstaan om op schoolniveau conclusies te trekken en om eventuele bijstellingen door te voeren. Voor het vervolgonderwijs zijn de gegevens echter weinig transparant: geen uitsplitsing over de studierichtingen, geen onderscheid in het jaar van afstuderen en een groot aantal oud-leerlingen ontbreekt in het overzicht. Analyse en bijsturing zijn op deze wijze erg moeilijk. De resultaten in het vervolgonderwijs sporen met het Vlaams gemiddelde wat de meeste studierichtingen betreft.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het competentiegericht onderwijs in de pool Moderne talen.

- De leerplanrealisatie in de pool Wiskunde.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het aangenaam en gedisciplineerd leer- en leefklimaat.
- De aandacht voor het reflecterend vermogen van de leerlingen van de derde graad in functie van de studieloopbaan.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het bijsturen van het deliberatiebeleid in het kader van de regelgeving.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De uitwerking en verdieping van de onderzoekscompetentie binnen de verschillende polen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De gelijkgerichtheid en leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk binnen sommige vakgroepen.
- Het ontwikkelen van leerlijnen op vakgebied en in zake leren leren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Analyse van de verzamelde gegevens met het oog op kwaliteitsbewaking.
- Het gestructureerd collegiaal overleg over de graden heen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Leander Froidcoeur

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Dirk Vandersteen: